

Aktuális Hírlevél

A Budaörsi Református Egyházközség hírlevele 2009. októberében a Reformáció emlékünnepére

KÁLVIN ÉV

Kálvinista kiáltvány

Az Institutio mottója egy radikális hadüzenet. A boldogságot / az üdvösséget / a helyes vallást / az élet értelmét kereső ember azzal szembesül, hogy létünket csak toldozni, foltozni tudjuk. Nem lehet reformokkal, felszíni kezeléssel minőségileg javítani az életünkön. Az ember relativizált egyénisége csak annyira képes, mint Münchhausen báró, aki arról anekdotázik, hogy saját hajánál fogva húzta ki magát a mocsárból. Életünk hetven, nyolcvan esztendejében a legtöbben körben járunk, újra és újra ugyanazokba a korlátokba ütközik még a legjobb szándékú ember is. Minőségi változás csak egy százszázalékos fordulat, új alapok lehelyezésével, a kálvini értelemben forradalom által érhető el, ami rajtunk, bennünk kezdődik el. Erre a teljes fordulatra viszont nincs önálló képessége az embernek, sőt csak akkor jöhet el a valódi, morális forradalom, a radikális változás lehetősége és képessége, ha valami „teljesen más” (totaliter aliter) költözik be és kezd uralkodni az életünkben.

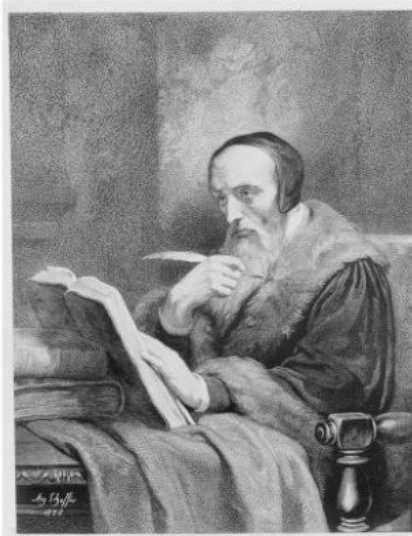
Mi, akik számára Kálvin János élete és munkássága meghatározó erővel hat ma is, magunkra tekintve, szétnézve országunkban, a kontinensen és a világban, látva a globalizált, de végtelenül provinciális ember állapotát, első érzésünk, ahogy ötszáz éve Kálvinnak is volt, a szégyen. Szégyellni való az a vakság, ahogy beteg és reménytelen világunk láttán a beletörődés és kényelem mindig legyőzi bennünk az újjászületés vágyát. Szégyen, hogy a nehézségekkel és a küzdelmekkel szemben rendre alul maradunk. A tudatlanságot többre tartjuk a tudásnál, a hiúság fontosabb, mint a boldogság, agresszióval palástoljuk erőtlenségünket, pénzzel és hatalommal cicomázzuk végtelen szegénységünket. Saját igazságaink és sérelmeink hangoztatása fontosabb

a bizalomnál, a békesség keresésénél. Szégyellni való, hogy hitünkkel, vallásunkkal is önmagunkat akarjuk felmenteni, és nem szolgálunk másokat. Kálvin Jánossal együtt valljuk, amíg ezzel az elvesztett állapottal a magunk személyes életében, Magyarországon, Európában és a világban megelégszünk, amíg tudatlanságból, daczból, vagy érdekből kerüljük a szembenézés kikerülhetetlenségét, amíg Isten hiányában megelégszünk istenpótlékokkal vagy a magunk félistenségével, addig nem remélhetünk semmit.

Életünk csődje Isten hiánya. Ugyanakkor ez a szégyen és hiány nem szégyenít meg. Ez az a szikra, aminek fényében felvillan az élő Isten hatalmas alakja. Kálvinnal együtt valljuk, az általunk pusztulásra ítélt Földnek van reménye, mert ott áll mellette Teremtője. A változni képtelen emberiséggel szemben örökké ott áll Isten, Jézus Krisztus atyja. Ahogy Kálvin János számára, úgy nekünk is, ez a legfőbb realitás a világon. Ez a hit nem vak, nem szereti a sötétséget, a kétségbevonhatatlan igazságokat, vallásunk anyaga tudománnyal és érzellemmel, szívvel és értelemmel van szöve. Kálvin János útján járva osztozunk a reformátor valóságglátásában. A Szentírásban kijelentett Isten szeretete felülír minden más tapasztalatot, realitást. Az Ő hatalma, jelenléte és kegyelme az, ami a világ alapja, az egyes ember megmentője és felemelője, a közösségek egymásra találásának és megújulásának forrása.

Induló honlapunkon ennek a bizonyosságnak mutatjuk be történelmi, teológiai, szellemi és társadalmi horizontjait Európában, az amerikai kontinensen és természetesen Magyarországon. Soli Deo Gloria! (www.kalvinev2009.reformatus.hu)

Pásztor Ádám

Fejes Ádám: Kálvin

Munkás magányt, az írószobád nyugalmát
cserélted fel a genfi harcokért Te,
meg kellett tenned, egyedül csak Érte,
ki értünk vett fel átkot és keresztfát!
Szíved egy város áldozatul kérte
s Te égő szívet emeltél magasba,
magad teljesen szolgálatra adva,
nem kételkedtél, hogy ügye megérte...
Mert nem a magad üdvösségét vívtad,
azt már nyugodtan Krisztusodra bízta,
Isten megrontott dicsősége bántott
és szállóige lett a tanításod:
"Egyedül Istené legyen a dicsőség!"
Az ember dolga, ott, hol van, hűség!

A SZENTÍRÁS TEKINTÉLYÉNEK ÉS IHLETETTSÉGÉNEK REFORMÁTORI ELVEI

Nem az egyház ad tekintélyt a Szentírásnak, hanem az abban minket megszólító Isten. Akinek megmutatta a Szentlélek belső bizonyágtétele azt, hogy a Szentírás Istentől ihletett, annak hitét erősíthetik az egyéb (a Biblia stílusáról, összhangjáról, a történelemre gyakorolt szerepéről, stb.), - hit nélkül nem meggyőző – érvek is. A Szentírásban a betű és lélek adja az Igét. Betű nélkül a Lélek: rajongás, Lélek nélkül a betű halott és merev törvény.*

Sokaknál elhatalmasodott pedig az az igen ártalmas tévedés, hogy a Szentírásnak csak annyi tekintélye van, amennyit az anyaszentegyház ítélete enged neki. De az ilyenféle szájaskodókat az apostolnak csak egy szava is világosan cáfolja (Ef 2, 20), mikor arról tesz bizonyágot, hogy az egyház a próféták és apostolok tudományának alapján áll, s így szükségszerű, hogy a Szentírás bizonyossága már előbb fennállt, mintsem az egyház létezett volna. Mert mikor az egyház befogadja és ítéletével sajátjává pecsételi a Szentírást, nem úgy adja vissza a tekintélyt, mintha az kétes vagy egyébként vitás lett volna, hanem, mivel felismeri, hogy az az ő Istene igazsága, s ezért kegyes buzgósággal habozás nélkül tiszteli. (Inst. 1. 4,5)

Ennélfogva az Írás mellett szóló legfőbb bizonyosság Isten személye, aki abban megszólal. Mégis visszasan cselekednek azok, akik vitakozással akarják a Szentírás szilárd hitét erősíteni. Mivel a pogányoknak úgy tűnik, hogy a vallás csupán emberi vélekedésen alapul, nehogy valamit ostobán és könnyen elhiggyenek, ésszerű bizonyítását követelik annak, hogy Mózes és a próféták Istentől ihletve beszéltek. De erre azt fele-

lem, hogy a Szentlélek bizonyossága minden érvnél előbbrevaló. Mert, amint Isten az egyedüli alkalmas tanú önmagáról saját beszédében, ugyanúgy ez a beszéd sem talál előbb hitelt az ember szívében, amíg a Szentlélek belső bizonyágtétele meg nem pecsételi. Szükséges, hogy ugyanaz a Szentlélek hassa át a mi szívünket is, aki a próféták szája által beszélt, hogy meggyőzzön bennünket arról, hogy híven adták elő, amit Isten bízott rájuk. Az Igének és a Szentléleknek ezt az egymáshoz kapcsolódást legszebben Ézsaiás szavai adják elő (Ézs 59, 21). Az emberi lélek mindaddig sok kétség között hányódik, míg a Szentlélek meg nem világosítja. Mikor tehát annak ereje megvilágosít, többé nem a magunk vagy mások ítélete folytán hisszük, hogy Istentől származott, hanem az emberi ítélet felett a bizonyosnál bizonyosabban állapítjuk meg (nem különben, mintha magának Istennek a lényét látnánk benne); hogy a Szentírás emberek szolgálata által saját magának Istennek szájából folyt hozzánk. (Inst. I.7, 1-2, 4-5.)

A minap bizonyos tévelygők léptek fel, akik dölyfösen emlegetik, hogy őket maga a Szentlélek tanítja, s a Szentírás olvasását megvetik és kinevetik azok együgyűségét, akik, ahogy ők mondják, a holt és mulandó betűt követik. De milyenek is mondta Krisztus a lelket, melyet tanítványainak ígért? Olyannak, aki nem magától szól, hanem lelkükbe csöpögteti és sugallja mindazt, amit az Ige által már rájuk hagyott. A nekünk ígért léleknek nem az a tiszte, hogy új és még nem hallott kinyilatkoztatást eszeljen ki, vagy valamilyen új tudományt koholjon, amely az evangélium bevett tudományától eltávolít, hanem, hogy megpecsételje elménkben azt a tudományt, amelyet az evangélium bízott ránk. Hanem ha (a Szentírás) a Szentlélek által hathatósan szívünkbe vésődik, s ha Krisztust állítja elénk, akkor az élet Igéje. Mert az Úr bizonyos különös kötelékekkel kapcsolta egybe az Ige és a Szentlélek bizonyosságát, hogy az Igében való szilárd hit foglaljon helyet szívünkben, mihelyt ránk ragyog a Szentlélek, aki velünk ott Isten képét láttatja, hogy viszont minden képzelgéstől való félelem nélkül fogadjuk be a Szentlelket, mihelyt igazi képében, azaz az Igében felismerjük. (Inst I. 9. 1)

Azok a derék mesterek, hogy tudományos férfiaknak tűnjenek fel, megtiltják, hogy a legcsekélyebb mértékben is eltérjünk a betűtől. Ha ezt a szabályt elfogadjuk borzasztó műveletlenség borítja el a hitnek egész világosságát. Mert milyen szörnyű képtelenséget hozhatnak napfényre a fanatikus emberek, ha megengedik nekik, hogy minden vesszőcskét felhasználhassanak saját véleményük alátámasztására. Én viszont, mikor a Szentírás Istent hadakozó férfúnak nevezi – mivel úgy

látom, hogy ez betű szerint véve nagyon durva kifejezés lenne,- nem kételkedem abban, hogy ez a hasonlat az emberekről van véve. (Inst. IV.17)

Isten ugyanis nem azért árasztja Lelkét az övéire, hogy az megszüntesse az ő Igéjének használatát, s eltörölje, hanem inkább, hogy gyümölcsözővé tegye azt. Fonák módon vesznek tehát szabadságot maguknak egyes örült emberek a Szentírás megvetésére a kinyilatkoztatások címén: amit ugyanis most az apostolokról olvasunk („Akkor megnyilatkoztatta elméjüket” Lk 24, 25), azt naponta létrehozza Krisztus az övéiben mindegyikben, hogy t. i. a Szentírás megértésére vezeti őket Lelkével, nem pedig ingadozó lelkesedésre ragadja őket. (Evangéliumi Harmónia IV., 194)

(Miként megelőző hírleveleinkben, Kálvin János írását ez alkalommal is dr. Bolyki János válogatása alapján közöljük. Az egyes szemelvények elé a válogató bevezetőt írt, ezt dőlt betűvel jelezzük.)

Reformáció zenei szemmel

A Szentírás tiszta szellemiségéhez való visszatérés, az Újszövetségben kapott tanítások helyes értelmezése a kereszténység életében döntő fordulat volt. Ez a megújulás a 16. század hétköznapi gyakorlatában elsősorban a szószéken jelent meg, majd Kálvin és Luther teológiájának hatására a 17. századtól az egyházenében is nyomon követhető.

Isten Igéje a Bibliában mindaddig holt és hatástalan szó csupán, amíg nem hirdetik. Az Igének ez a "számrakelése" az, ami az egyházenészek körében egyre komolyabb szemléletváltozást hozott: komponálási technikájukban fokozottabban alkalmazkodtak a szöveghez, a dallamok és zenei fordulatok révén mind erőteljesebben fejezték ki annak lelki tartalmát. A szöveg és dallam közötti szoros kapcsolat már Luther Márton saját énekeiben is érezhető. A protestáns istentisztelet középpontjában a prédikáció áll - ebben válik Isten Igéjének hirdetése valósággá. A zeneszerzők a reformáció előtt hosszú évszázadokon át főképp a mise állandó részeit (Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei) zenésítették meg, ettől kezdve azonban egyre inkább a felolvasott igezsaszakasz lépett előtérbe.

Az egyházi szöveg átszellemült, szenvedélyes zenei megjelenítésének első nagy mestere a protestáns Németországban Heinrich Schütz (1585-1672) volt, akit az észak-német Dietrich Buxtehude és kortársai követtek nagy számú egyházi kantáta és korálfeldolgozás megírásával. A sort Johann Sebastian Bach (1685-1750) zárja, akinél e műfajok - úgy formai, mint tartalmi tekintetben - fejlődésük csúcspontját érték el. Bach az orgonakoráljaiban - melyek által az akkoriban

használatos népénekeket dolgozta fel - a Luther által kijelölt úton jár: a szöveg lelki és szellemi tartalma meghatározó erővel jelenik meg a művek karakterében: a tempókban, a hangszínekben, a dallami és hangnemi fordulatokban. Egyházi kantátáit illetően érdemes megemlítenünk, hogy munkássága révén ez a műfaj a 17. századi protestáns Németországban egyedülálló virágzást ért meg. A Reformáció ünnepére három kantátát is szentelt. A BWV 76 jelzésű a 67. Zsoltár Luther-féle átköltésének (1523.) versszakait ragadja meg, ahol többek között a "hű sereg" feladatairól is szól. E kantátát 1723-ban írta, azaz a lutheri átköltés 200. évfordulóján. A BWV 79 számú Istent dicsőíti övéinek védelmezéséért és magasztatja Jézust, amiért megmutatta "az igaz utat az üdvösséghez"; egyúttal arra kéri, könyörüljön meg azokon is, akik még nem találtak rá erre az útra, hanem "vakságból még idegen igát kell húzniuk". A harmadik Reformáció-kantáta (BWV 80) az "Erős vár a mi Istenünk" szövegére és dallamára készült. A lutheri szöveg erejére utalva, Bach mindegyik korálsor végét trombitával és oboával is megerősíti, emellett a dallam a legmagasabb és legmélyebb szólamokban is felhangzik, hogy jelképezze: Isten hatalma az egész világegyetemre kiterjed.

A reformáció kapcsán érdemes megemlítenünk a romantika egyik nagy zeneköltőjét, Felix Mendelssohn-Bartholdyt is (1809-1847), aki egyik nagyszabású kompozíciójával egészen fiatalon, 1830-ban, a Reformáció eseményéhez nyúlt vissza. Mendelssohn az Ágostai Hitvallás (Confessio Augustana) 1530-ban lefolyt első, alapvető megnyilatkozásának 300. évfordulójára készült a négytétéles *Reformáció szimfóniája*-val, melynek zenei jelvénye Luther "Erős vár a mi Istenünk" kezdetű éneke.

Megemlékezésünket Szokolay Sándor kortárs zeneszerző (1931-) két művével zárjuk: a *Luther kantáta* arról a nagy vallási megújítóról emlékezik - születésének (1483.) 500. évfordulóján, aki nem akart vallásalapító lenni, ám Kálvinhoz hasonlóan nagy erővel küzdött az Ige tisztaságáért. A zenemű Luther eredeti életrajzi írásain alapul. A *Confessio Augustana* kantáta 1980. tavaszán íródott, az Ágostai Hitvallás 450. évfordulójára, bemutatásra pedig ott került, ahol szövegét Luther - a protestáns reformáció szellemi atyja - átnyújtotta V. Károly császárnak a maga és prédikátorai nevében.

A Hitvallás záró szavaival kívánunk a Testvéreknek valódi megújulást, megigazolást: "Egyedül Krisztus, Egyedül a Szentírás, Egyedül a Kegyelem, Egyedül a Hit".

Nyíró Gábor

Csendeshetünkről írásban és képen

Ez évi csendeshetünket július 6-12 között Bakonybélben a Vadszőlő Panzióban tartottuk 56 fő részvételével (30 felnőtt, 11 ifjú, 15 gyermek). A csendeshét élménye ihlette írásokat valamint az egyes foglalkozásokról készült fényképeket a következőkben tesszük közzé.

Emlékek a csendeshétről

A festői környezetű Bakonybélben tölthettük a „Csendeshetet”.

„Bakony a színes, a mozgalmas és csodálatos. Bakony az dús is, meg kopasz is, és mindig változó. Bakony a zord és mégis nyugalmas, békés világ” (egy öreg, szakállas bakonyi túravezető vallomásából).

A kikapcsolódásra, a testi, lelki nyugalomra, megbékélésre vágytunk.

A szőlőtő és szőlővesszői magyarázatai mellett, az „öreg bibliások” körében, az első gyülekezetek életéről szóló írásos visszaemlékezés részleteiből is hallhattunk, íme: A

keresztényekről a történetírók, bölcselők nem a hitüket, dogmájukat írták le, hanem viselkedésüket. „Tertius genus”, egy harmadik emberfajta jelent meg a birodalomban, a „christianusok”. Jel-

lemző rájuk az alázat, szelídség, bátorság, segítő szeretet.

A rómaiak csak a hatalom előtt alázkodtak meg. (Most a pénz hatalma előtt alázkodunk meg!)

Amikor abban a cinikus korban már senki semmiben sem hitt, a keresztényüldözés idején váltak a mártírhálát, a máglyát, a keresztet... Segítő szeretetünkről pedig így írnak: „Nem értjük, érthetetlen, még a mi szegényeinket is ápolják. Miért teszik, nem értjük”, jelentik a császárnak.

A nincstelen, éhez, éhhalál szélén élőknek, betegnek, özvegynek, öregnek enni adtak. Pogány volt? Nem kérdezték. Hol találtak menedéket a rettegő emberek? Katakombák mélyén. Kik rejtegették? A keresztények. Éhes vagy? Gyere! Fázol? Gyere! Ketté vágott köpenyemmel takarózz be!

A szétbomlóban lévő birodalomban a riadt, testi – lelki halálra ítélt embereknek menedék volt! Ez volt, ami megrendítette az emberek szívét, az írni-olvasni nem tudókat is.

Mit olvashattak ki belőle? A jézusi jóságot, jézusi szelídséget, jézusi alázatot, jézusi szeretetet.

Ez az, ami megrendített egy óriás birodalmat! És bennünket?

Laci bácsi

Az idei csendeshetünket gyönyörű környezetben a Magas Bakony erdei között lévő településen, Bakonybélben tölthettük. Gazdag lelki és élményt adó program várt ránk ebben a 6 napban. Az időjárás is kedvezett nekünk, mert csodálatos időben fedezhettük fel a környék szépségét és kirándulhattunk a közeli erdőkben.

A hét vezérfonala: A Lélek gyümölcse volt (szeretet, öröm, jóság, békesség, szívesség, türelem, hűség, kedvesség, szelídség, mértékletesség).

Délelőttöként hitmélyítő és építő előadások voltak, amit aztán kisebb csoportokban tartalmas beszélgetések követtek az adott témában. Napról napra egyre világosabbá vált számomra, hogy csakis a bennünk lévő szeretet érlelheti meg a többi lélekgyümölcsöt is, hisz mindennek az alapját a szeretet képezi. Szeretet által válunk képessé arra, hogy rossz tulajdonságainkat folyamatosan elhagyjuk. Csak rajtunk múlik, hogy mit választunk: a gyűlölködést, a türelmetlenséget, az ellenségeskedést, az önzést vagy az egymás iránti szeretetet, tiszteletet. Személyesen vagyunk felelősek önmagunkért és egymásért. Csakis az Istentől kapott szeretet munkálhatja ki bennünk az önmagával és környezetével is harmóniában, békeességben élő embert.

A lelkes szervezők vidám hangulatú akadályversenyéről, esti éneklésről és kirándulásokról is gondoskodtak.

A tartalmas, és élményt adó egy hétért ezúton is szeretnék köszönetet mondani.

Révyné Simon Katalin

Minden írásműben az, amit elmondunk benne egyenrangú azzal, amit elhallgatunk. Ösztönösen ezért inkább pár megélt élményt vetek papírra.

Az idén először vettünk részt a budaörsi református gyülekezet tagjaival közös elmélkedős és túrázós nyári csendeshéten.

Szívesen gondolunk vissza és sokszor mesélünk ismerőseinknek is a Bakonybéli történekről.

Csoportos fejtegetéseink égetődtek leginkább lelkembe és csodálatos volt naponként eljutni a megérzésig, hogy a szépség és a jóság Istenen keresztül vetül a világra. Bennünk, emberekben csak szerencsés pillanatokban kerül felszínre a rejtett jóság.

Tanulságos volt az a tapintat és gyöngédség, ahogy próbáltuk egymást jóvá csiszolni. Bölcs dolog lenne elraktározni ezekből a gazdagságokból és mérlegeléskor, döntéshozáskor használni.

Köszönjük a befogadást és a gondos gyerekfoglalkozásokat.

Békesség Istentől!

András

Fotók (készítette Tóth György):

1. Vadszőlő Panzió
2. Az egyik napi téma
3. Csoportfoglalkozás
4. Esti éneklés
5. Egésznapos kirándulás
6. Záró úrvacsorai istentisztelet

Útkeresés

Gyerekkoromban nagypapám elvitt egy katolikus misére, ahol az egész szertartást nagyon szépnek és misztikusnak láttam, mégis nagyon idegennek éreztem magam abban a környezetben, nem ismertem ott senkit, nem tudtam, mikor kell leülni, felállni, letérdelni stb.

Később, tizenéves koromban már nem a külsőségek ragadtak meg, ha elmentem egy templomba; mélyebb gondolatok foglalkoztattak az étellel, halállal, Istennel kapcsolatban.

A templom, mint közeg, mégis idegen maradt számomra.

Az ismeretségi körben voltak, akik buzgón gyakorolták a vallásukat, ami a templombajarást és külsőségeket illette, de látszott, hogy a mindennapi életben az erkölcsi tanoknak és a szeretet tanításának éppen ellentmondó életet éltek. Ez elriasztott, hiszen otthonról őszinte és érzelmekben gazdag indíttatást kaptam, és a szívbőljövő hit tisztelét, annak ellenére, hogy nem jártunk templomba.

Az idő múltával mégis egyre erősebb lett bennem az igény, hogy egy hozzám hasonlóan gondolkodó közösséghez is tartozzak. A kulcsot azonban nem találtam ehhez.

Amikor férjemet, Gábort megismertem, együtt kerestük tovább az utat.

Református esküvőnk volt, és immár rendszeresebben eljártunk abba a templomba, ahol a minket összeadó lelkész tartott istentiszteleteket. Mindig nagyon tetszettek a prédikációi, magunkénak éreztük az általa mondottakat. De a közösség tagjának még mindig nem éreztük magunkat, pedig erős vágy élt bennünk, hogy a velünk együtt ott ülő embereket megismerhessük, s hogy ne csak egy számunkra ismeretlen tömeg egy tagjaként vegyünk részt az istentiszteleteken. Szerettük volna kicsit otthon érezni magunkat, olyan körben, ahol tudunk másokról, és tudnak mirőlünk, akikkel jól esik néha összetalálkozni az utcán, vagy közös programon, de nem tudtuk, hogy ezt hogyan érhetjük el.

Végül is a keresett közösséghez vezető út kulcsa számunkra a kisfiunk lett.

Amikor Budaörsön a Mindszenty iskola első osztályába lépett, volt az osztálytársai között néhány református gyerek, és szerencsénkre még az egyik tanító néni is a helybeli református közösség tagja.

Jóleső érzéssel töltött el, amikor a szülők közül többen is hívtak az itteni közösségbe, s elmondták, milyen jól érzik itt magukat a gyerekek a szá-

mukra tartott külön istentiszteleten.

Ahol pedig a gyerekek ismerik egymást, ott a szülők sem ismeretlenek.

Tőlük már hallottuk híret a nyári közös táborozásokról, a csendes hétnek, aminek már előre örültünk. Várakozásainkban nem csalatkoztunk, jól érezte magát egész családjunk.

Különösen tetszettek a kisebb csoportokban történő beszélgetések egy-egy adott témáról. Itt megismerhettük egymás gondolatait, kiegészíthettük a magunkéival, elmélyülhettünk egy-egy kérdésben, és egyúttal emberileg is közelebb kerülhettünk egymáshoz.

A kirándulások és szabad programok pedig spontán alkalmat teremtettek a további barátkozásra.

Mindeközben gyerekeink is jól érezték magukat, és örömmel láttuk, hogy hamar megtalálták a hangot a többiekkel is.

Őket nézve jólesett arra gondolni, hogy ők már gyerekkorukban belenőhetnek egy közösségbe, ami akár az egész későbbi életüket jó irányba befolyásolhatja, fontos értékeket közvetíthet számukra emberi, szellemi és erkölcsi tekintetben egyaránt.

Amikor a nyár elmúltával először mentünk megint istentiszteletre, amerre néztem, ismerős arcok mosolyogtak ránk, mindenki a másik hgy-létéről, nyári élményeiről érdeklődött.

Ez a szívélyes emberi kapcsolat is megerősített abban, hogy jó és fontos ide járni vasárnaponként. Az emberek szeretetén keresztül tapinthatóbbá válik Isten szeretete.

Úgy éreztem, hogy megérkeztem valahová.

Szeretnék ezúton is köszönetet mondani a Tiszteletes Asszonynak, a tábor szervezőinek, a gyerekfoglalkozásokat vezető pedagógusoknak és a velünk együtt táborozó többi családnak és résztvevőnek, hogy segítettek megtalálni nekünk valamit, amit régen kerestünk.

Kocsárdiné Farkas Rita

Reggeli imák

Jó reggelt édes Jézusom,
Legyen tied ez a napom.
Kézen fogva vezess engem,
S ne engedd el soha kezem.

Ámen

Hogyha kél a hajnal pírja,
Szívem dallal köszönt Téged.
Hiszen Jézus Te vagy nékem,
Te a hajnal, Te az élet.

Ámen

Esti imák

JÖJJ ÚR JÉZUS, őrizd álmom,
Most szemeimet lezárom.
Tested, lelkem reád bízom,
Légy mellettem, ó Jézusom.

Ámen

ÁLOM, ÁLOM, édes álom,
Nyugodj az én szempillámon!
Amíg zárva lesz a szemem,
Légy mellettem, én Istenem.

Ámen

Étel előtti és utáni imák

JÖJJ ÚR JÉZUS, légy vendégünk,
áldd meg, amit adtál nekünk!

Ámen

AKI ÉTELT, italt adott,
Annak neve legyen áldott!

Ámen

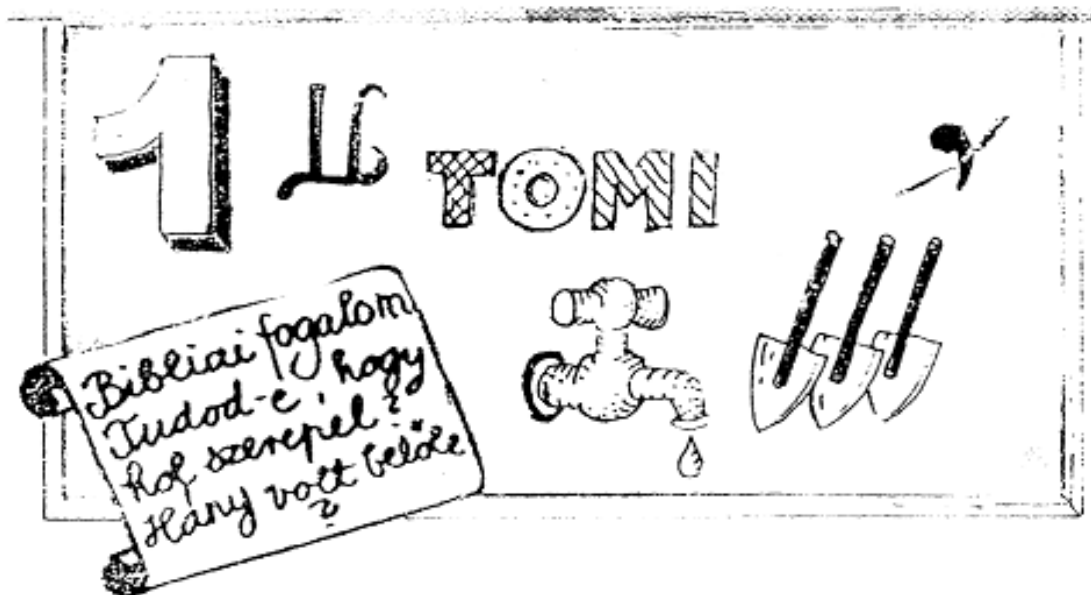
Az ima sokszor kiáltás, sőt segélykiáltás

A hajózás mindig veszedelmes mesterség volt. Régente, ha a hajó bajba került – legfeljebb zászlójelekkel tudott segítséget kérni. A XIX. században azonban feltalálták a táviró készüléket

(Marconi), amelynek segítségével, már nagyobb távolságból, úgynevezett morse-jelekkel segítséget lehetett kérni. Ezek a jelek pontokból és vonásokból állnak. Ez a segélyjel: titi-tátá-titi, ami az ábécé S.O.S. betűinek felel meg. Ez a három betű angolul Save our Souls, magyarul „**Mentsétek meg lelkeinket!**”!

A halálos veszedelemben került ember is segítségért kiált. Jónás próféta a cet gyomrából hívja Istent. Pál apostol és útítársai a szörnyű tengeri viharban kiáltanak segítségért. Akit megtámadnak, torkaszakadtából kér segítséget, a balesetet szenvedett ember nyöszörögve ugyan, de szintén kéri, hogy segítsenek rajta. Ha bajban vagy, kiálts, „**mert az Úr szeme az igazakon van és füle az ő könyörgésükre figyel**”. (1. Pét. 3:12/a)

Gyermekoldal

Hol található a Bibliában a következő idézet? „... és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is ...”

A

B

C

D

Gyülekezetünkben ez évben **konfirmált ifjak**:

Gerzsenyi Zoltán,
Kováts Gergely,
Moka Anita,
Rakusz Mihály,
Szűcs Dalma,
Szűcs Fanni,
Ventilla Kinga.

A reformációi ünnepi istentisztelet október 31-én, szombaton 10:00 órai kezdettel lesz az evangélikus templomban. Igét hirdet: Fabiny Tamás evangélikus püspök.

November 28-án 18:00 órai kezdettel templomunkban hangversenyt ad Róbert György fuvola- és Szabó István lantművész. Ezt követi kiállításunk megnyitója.

November 29-től december 6-ig **KÁLVIN KERT** címmel interaktív kiállítás lesz megtekinthető gyülekezeti házunkban.

Állandó gyülekezeti alkalmak

vasárnap	10:00 óra	Istentisztelet (kisgyermekkel a Baba-szobában lehet nézni és hallgatni)
vasárnap	10:00 óra	Gyermekfoglalkozások óvodásoknak és iskolásoknak
kedd	10:00 óra	Istentisztelet a Kamaraerdei Idősek Otthonában (kéthetente)
szerda	9:00 óra	Nyugdíjas-délelőtt
csütörtök	18:00 óra	Bibliaóra
péntek	18:00 óra	Ifjúsági bibliaóra
péntek	19:30 óra	Bibliakör

Hónap első és harmadik szerdáján 10:00 órától Baba-mama kör.

Hónap második vasárnapján istentisztelet után imaóra.

Hónap negyedik vasárnapján 16:00 órai kezdettel családi istentisztelet.

Kereszt-kérdések kurzus: október 5-től hétfőnként 19:00 órától az alagsori gyülekezeti teremben.

Budaörsi Református Egyházközség
2040 Budaörs, Clementis L. u. 5.
Tel/Fax: (23) 415 205
Internet: <http://www.refbudaors.hu>
E-mail: gyulekezet@refbudaors.hu

Szerkesztő:
Györgyjakab Endre
Felelős kiadó:
Petőné Püski Ilona
Tördelés:
Homonnay-Beke Enikő